

HỘI HÔ HẤP
THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

HỘI NGHỊ THƯỜNG NIÊN HỘI HÔ HẤP - HRS 2026
THE ANNUAL CONFERENCE OF THE HO CHI MINH RESPIRATORY SOCIETY

Đặc điểm lâm sàng, Cận lâm sàng ở người lớn mắc Viêm phổi có nhiễm RSV

Báo cáo viên: Ths. BS. Phan Văn Bạc

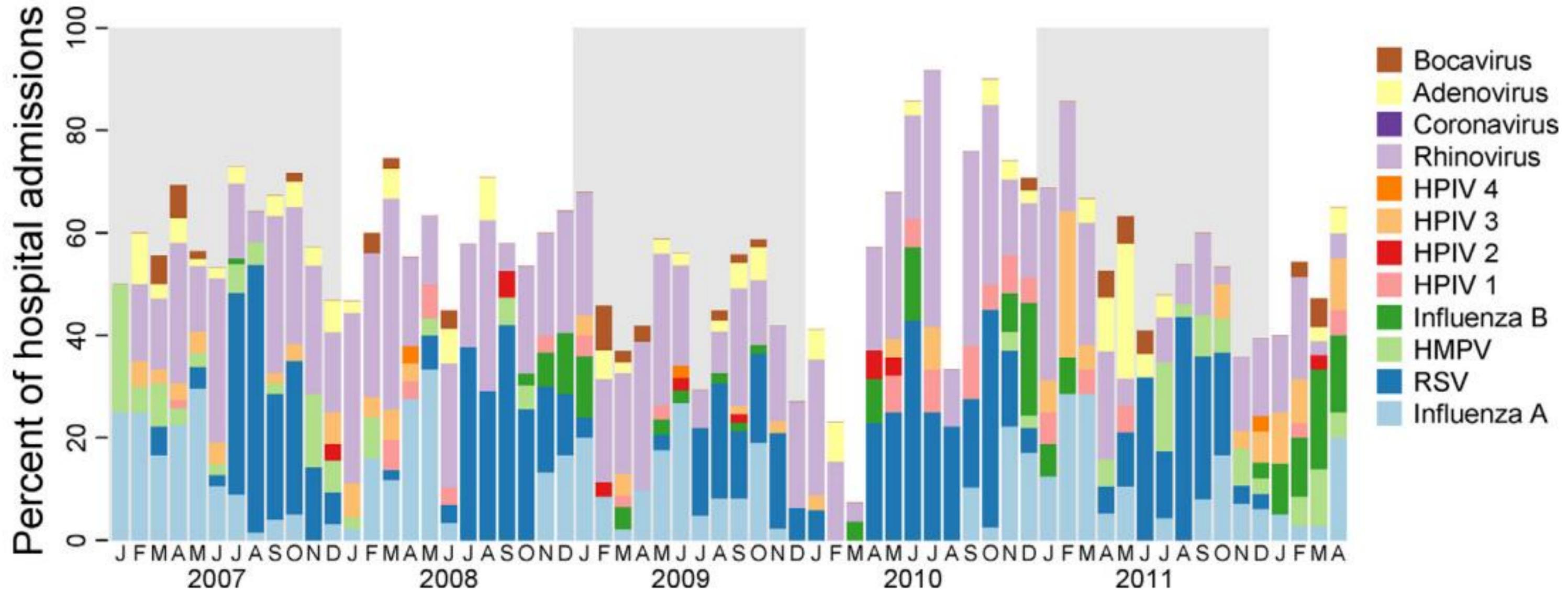
VŨNG TÀU, TP.HCM - NGÀY 21 THÁNG 3 NĂM 2026

Nội dung

Đặt vấn đề

Tác nhân vi rút gây nhiễm trùng hô hấp ở trẻ em tại Việt Nam

Đặt vấn đề

Tình hình nhiễm RSV ở người lớn

Thế Giới

2,6–6,7%

Ca nhập viện hô hấp

11–18%

Cần điều trị ICU

Tử vong 1 năm **cao hơn Cúm**
(Sống sót: **74%** vs **81%**)

Việt Nam

Chưa có nghiên cứu hệ thống mô tả đầy đủ đặc điểm lâm sàng và yếu tố tiên lượng ở người lớn.

Mục tiêu nghiên cứu

1. Xác định tỉ lệ nhiễm RSV ở người lớn mắc viêm phổi cộng đồng & mô tả đặc tính theo mùa.

2. Mô tả đặc điểm lâm sàng, cận lâm sàng, điều trị và các yếu tố tiên lượng kết cục xấu.

Đối tượng & Phương pháp nghiên cứu

01/2023

Nghiên cứu mô tả cắt ngang, hồi cứu

08/2025

Bệnh viện
Đại học Y Dược
TP.HCM
(Đơn trung tâm)

Người lớn
(≥ 18 tuổi)
chẩn đoán viêm
phổi cộng đồng

RT-PCR RSV
dương tính
(48h đầu)

Tiêu chuẩn chọn bệnh

- Người lớn (≥ 18 tuổi) nhập viện với viêm phổi mắc phải cộng đồng (tiêu chuẩn ATS/IDSA).
- RT-PCR RSV dương tính trong 48h đầu.

Tiêu chuẩn loại trừ

- Hồ sơ bệnh án thiếu dữ liệu lâm sàng/cận lâm sàng quan trọng.

Định nghĩa biến số

Nhiễm RSV

RT-PCR (+) dịch phết mũi họng (Seegene, Inc.).

Viêm phổi nặng

Tiêu chuẩn ATS/IDSA 2007 (1 tiêu chuẩn chính hoặc 3 tiêu chuẩn phụ).

Rối loạn tri giác

Thang điểm AVPU (không đạt mức A - tỉnh táo).

Suy giảm miễn dịch

HIV, hóa/xạ trị, thuốc ức chế miễn dịch (≥ 10 mg pred/ngày), ghép tạng, bệnh máu ác tính.

Biến cố tim mạch

Suy tim cấp, rối loạn nhịp, nhồi máu cơ tim, viêm cơ tim.

Kết cục xấu

Cần thông khí không xâm lấn (NIV), viêm phổi nặng, nhập ICU, hoặc tử vong (trong 30 ngày).

Phương pháp xử lý thống kê và Y đức

- **Phương pháp xử lý và phân tích số liệu:**
  - Nhập và lưu trữ dữ liệu: Phần mềm MS Excel 365.
  - Phân tích thống kê: Phần mềm SPSS 26.0.
  - Ngưỡng ý nghĩa thống kê: thiết lập khi giá trị $p < 0,05$.

- **Vấn đề Y đức**
  - Nghiên cứu được thông qua bởi Hội đồng Đạo đức trong nghiên cứu Y sinh học, Đại học Y Dược TP.HCM, số 4547/ĐHYD-HĐĐĐ.

Quy trình thực hiện nghiên cứu

Sàng lọc: 2970 bệnh nhân viêm phổi nhập viện được làm RT-PCR

Xác định ca bệnh: 101 ca dương tính RSV (3,4%)

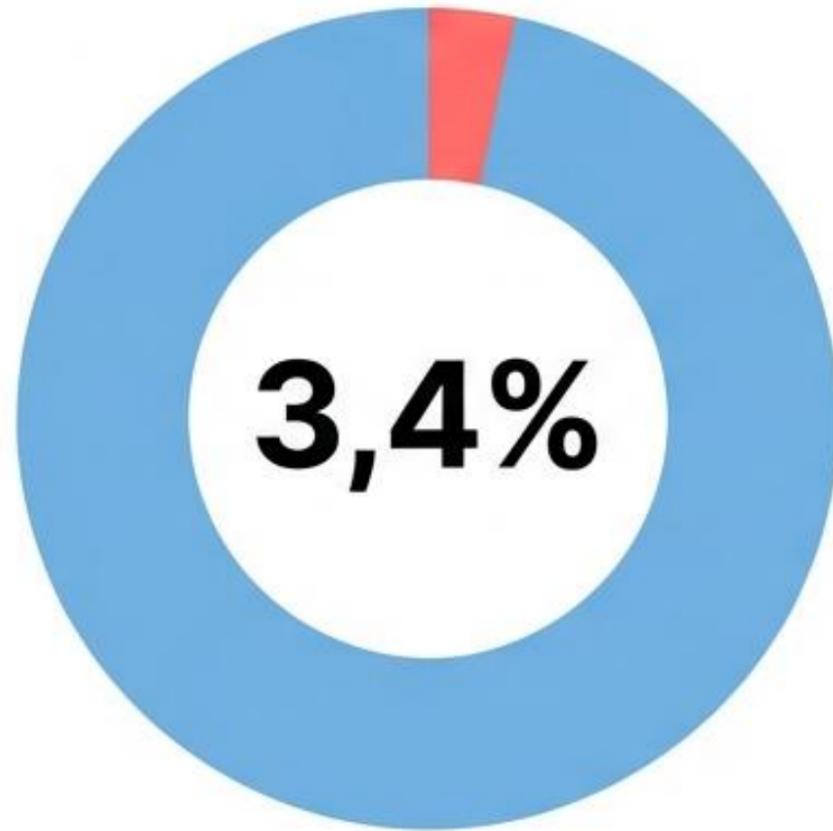

Mẫu nghiên cứu chính thức: 82 bệnh nhân đủ tiêu chuẩn

- RSV A: 39 ca
- RSV B: 41 ca
- Đồng nhiễm A&B: 2 ca

Kết quả & Bàn luận

Tỉ lệ viêm phổi có nhiễm RSV

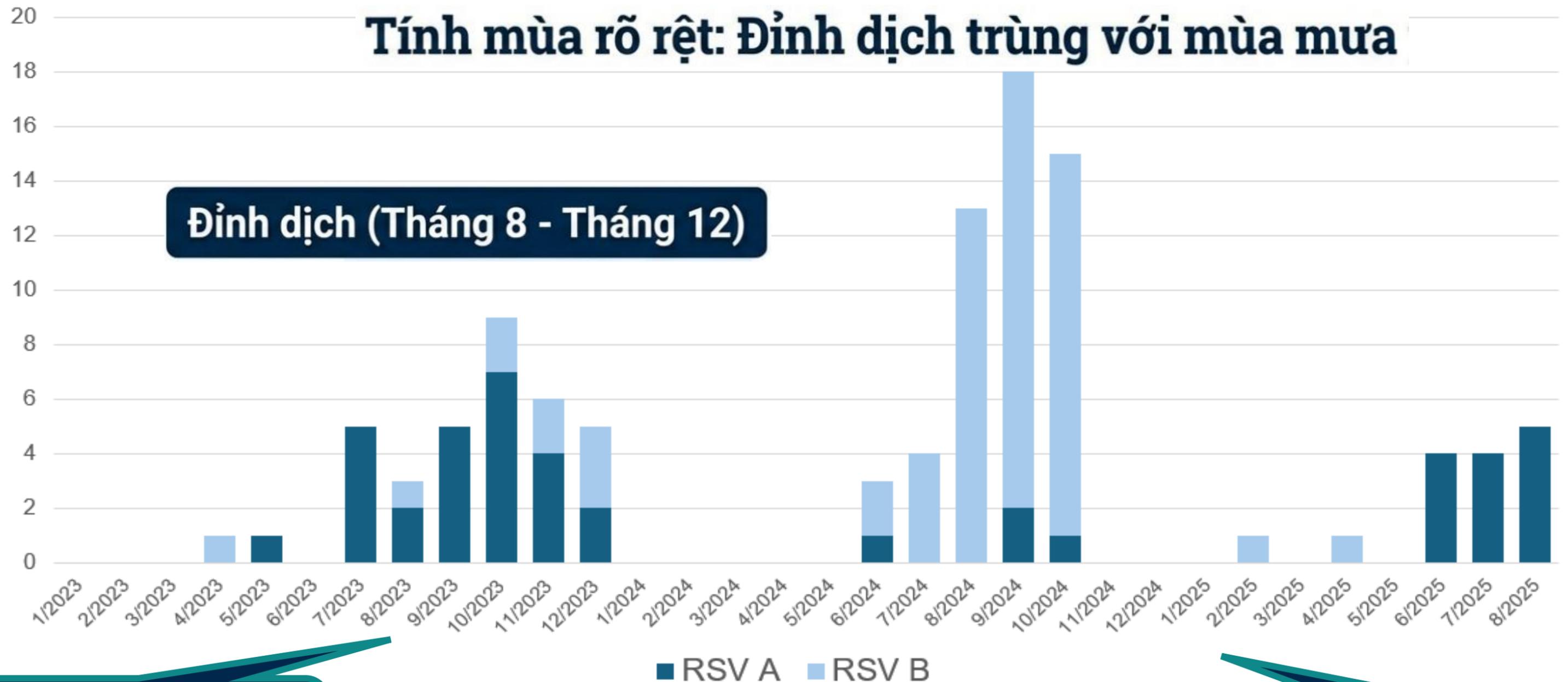
101/2970 ca dương tính

Bàn luận:

- Cao hơn nghiên cứu tại Khánh Hòa (1%) nhưng phù hợp với dữ liệu toàn cầu (4-11% các ca nhập viện hô hấp).
- Phản ánh sự khác biệt dịch tễ và miễn dịch thu được ở người lớn so với trẻ em.

Kết quả & Bàn luận

Tính mùa rõ rệt: Đỉnh dịch trùng với mùa mưa

Yếu tố môi trường:

Nhiệt độ thấp + độ ẩm cao
→ Tăng độ bền của vi rút

Sự luân phiên ưu thế của RSV A và RSV B

Cơ chế: Miễn dịch cộng đồng tạm thời

Đặc điểm: Miễn dịch với một chủng kéo dài 1-2 năm

Hành vi: Tập trung trong nhà (không gian kín)

→ Tăng lây nhiễm

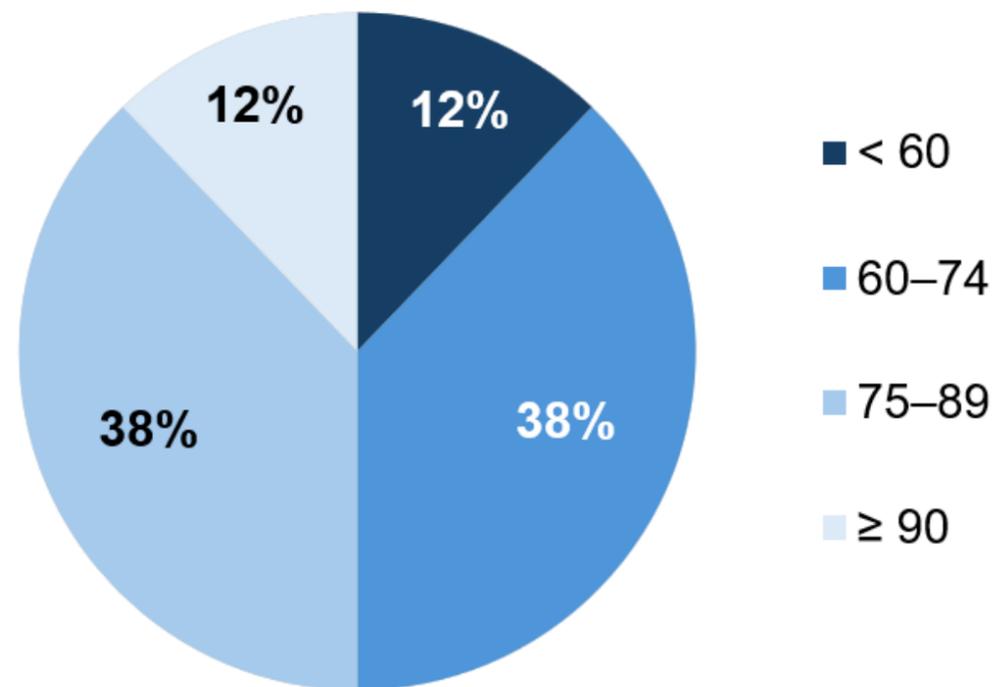
Kết quả & Bàn luận

Tuổi trung vị: 75

Nhóm ≥ 60 tuổi chiếm gần 90%

Nam giới: 53,7%

Nhóm tuổi

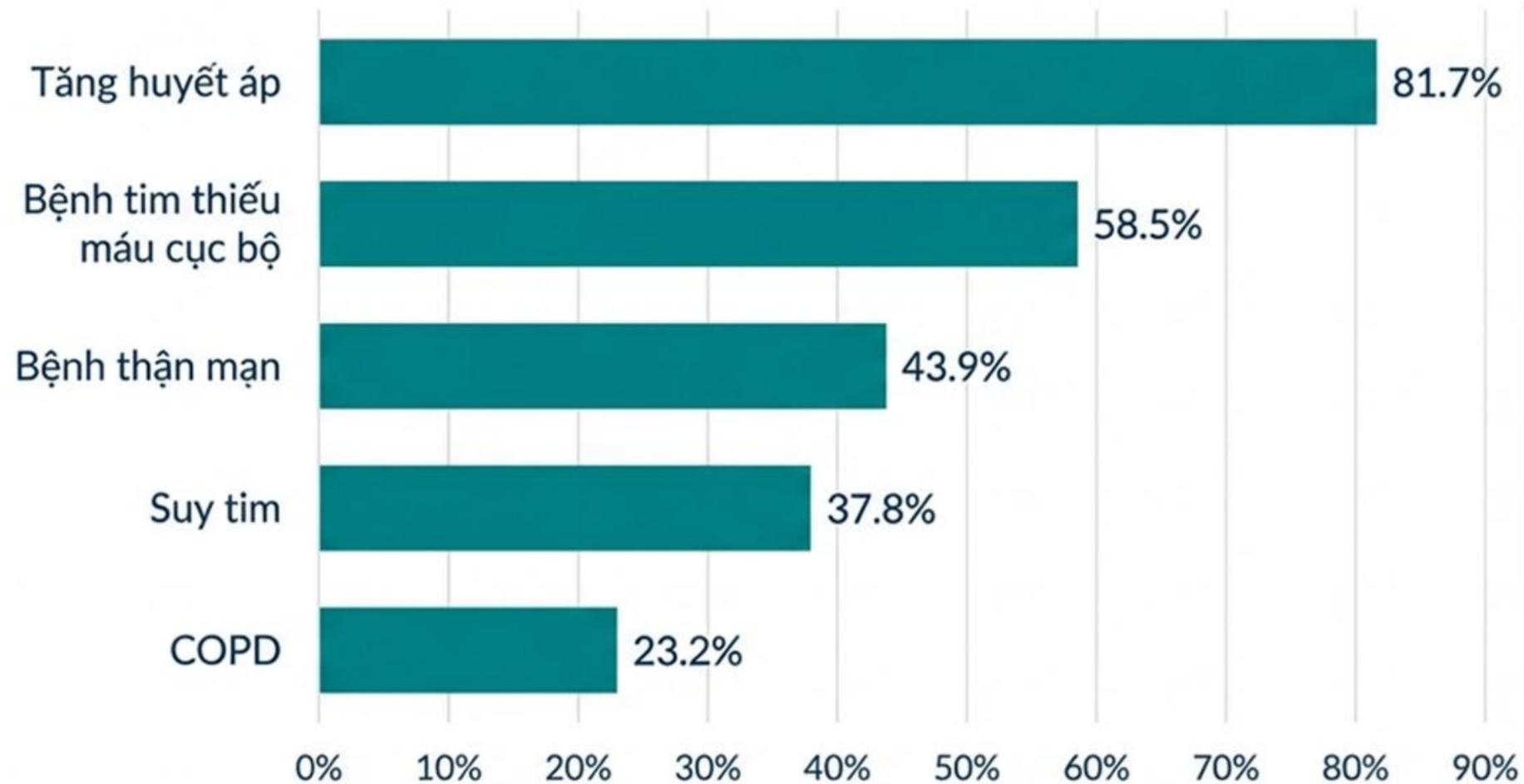
Lão hóa miễn dịch (Immunosenescence)

- Phù hợp với xu hướng toàn cầu về sự **suy giảm miễn dịch** ở người già.
- Tương đồng với các báo cáo từ Châu Âu và Châu Á: **RSV** là mối đe dọa lớn cho nhóm lão khoa.

**HRS
2026**

Kết quả & Bàn luận

Bệnh lý nền

Đặc điểm nguy cơ:

- Nhóm bệnh nhân RSV người lớn thường có bệnh lý nền phức tạp.
- Tỷ lệ bệnh tim mạch và thận cao hơn so với cúm thông thường.
- RSV tấn công vào những đối tượng dễ bị tổn thương nhất.

Kết quả & Bàn luận

Triệu chứng lâm sàng

Triệu chứng phổ biến

Ho (**97,6%**)

Khó thở (**93,9%**)

Ho đàm (**84,1%**)

Khò khè (63%)

Cơ chế bệnh sinh:

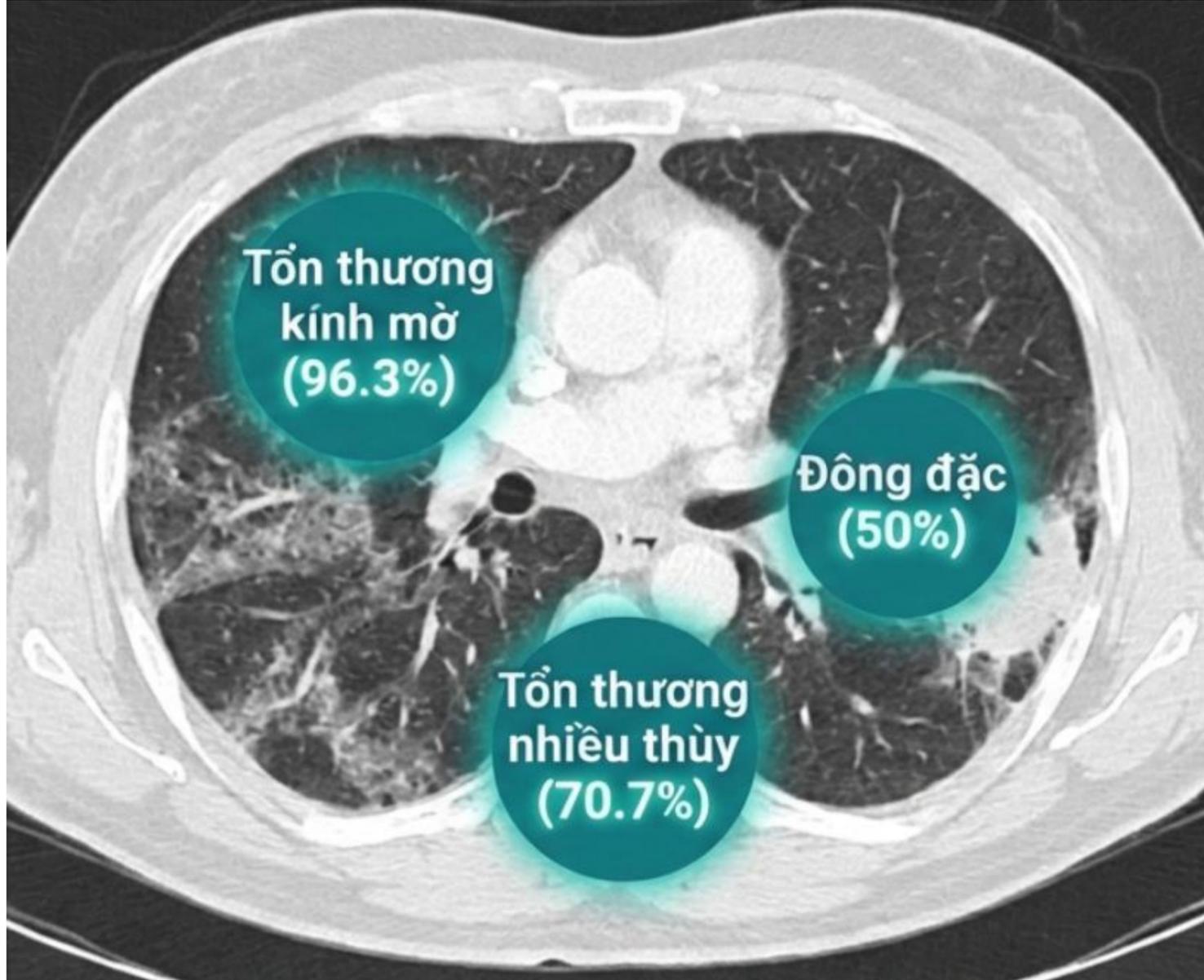
- Virus xâm nhập biểu mô → viêm / phù nề tiểu phế quản → tắc nghẽn.
- Tỷ lệ khó thở cao phản ánh mức độ nặng của nhóm bệnh nhân nhập viện nội trú (khác với cảm lạnh thông thường).

**HRS
2026**

Thái Lan (2019): ho 92,8%, khó thở 91,3%, ho đàm 87,0%, khò khè 73,9%

Kết quả & Bàn luận

Đặc điểm hình ảnh học

- **Thách thức:** Không có hình ảnh học điển hình riêng cho RSV.
- **Lưu ý:** Hình ảnh đông đặc gợi ý nguy cơ đồng nhiễm vi khuẩn cao.
- **Kết luận:** Vai trò tối quan trọng của RT-PCR trong chẩn đoán xác định.

Kết quả & Bàn luận

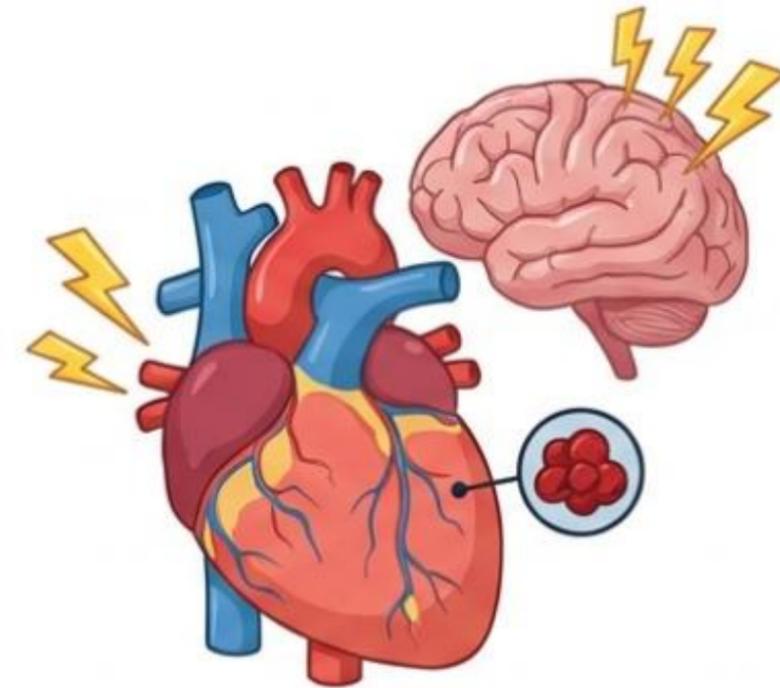
Biến cố tim mạch

30,5%

Bệnh nhân có biến cố tim mạch

Cơ chế:

Stress oxy hóa + Phản ứng viêm hệ thống → Mất bù bệnh nền tim mạch

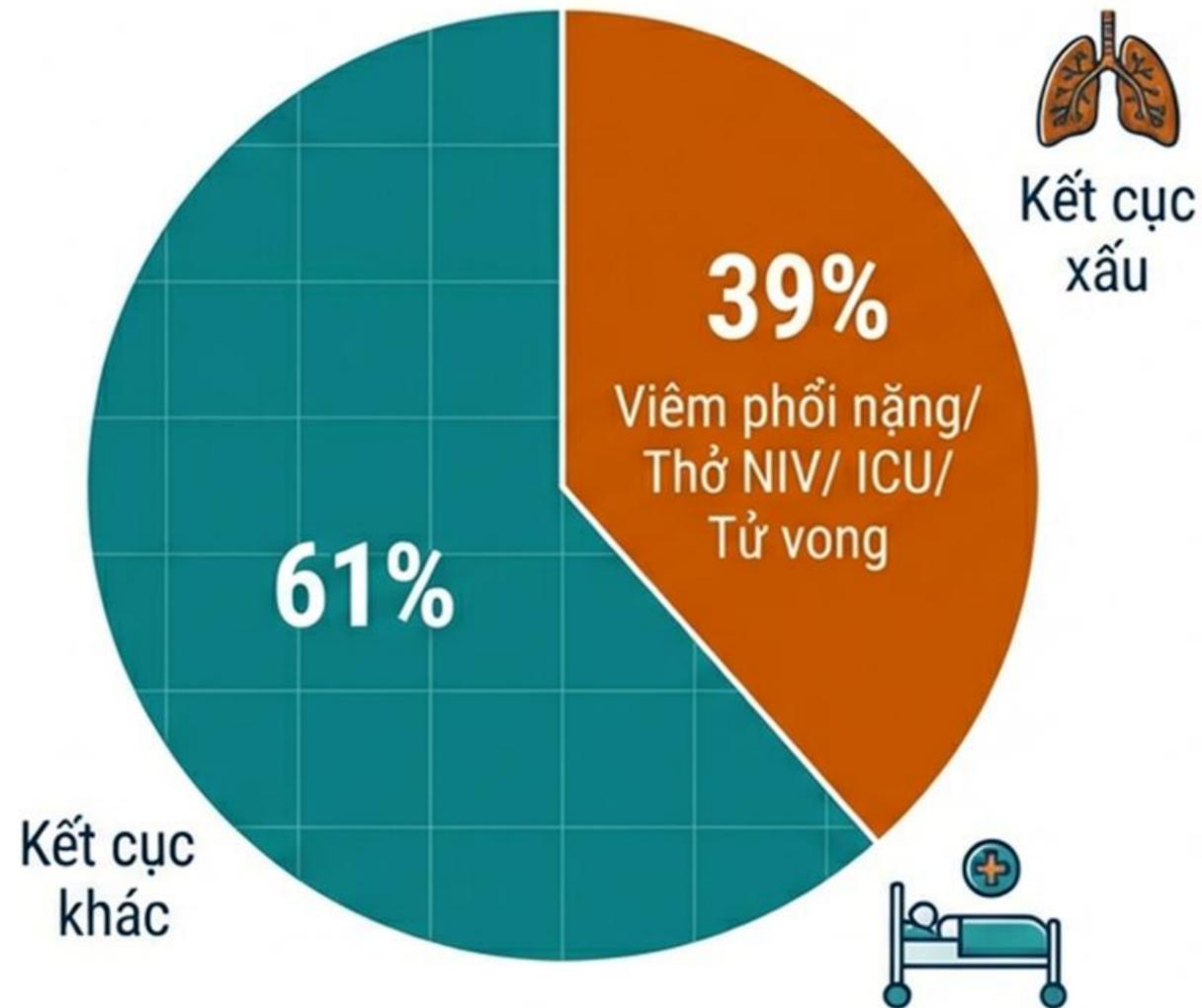
So sánh với các nghiên cứu khác:

Liang Chen và cs (Trung Quốc): 33.1% (cao hơn đáng kể so với cúm 24.6%)

Benjamas Chuaychoo và cs (Thái Lan): 24.6%

**HRS
2026**

Kết quả & Bàn luận

Tử vong: 7.3%

Các nghiên cứu khác:

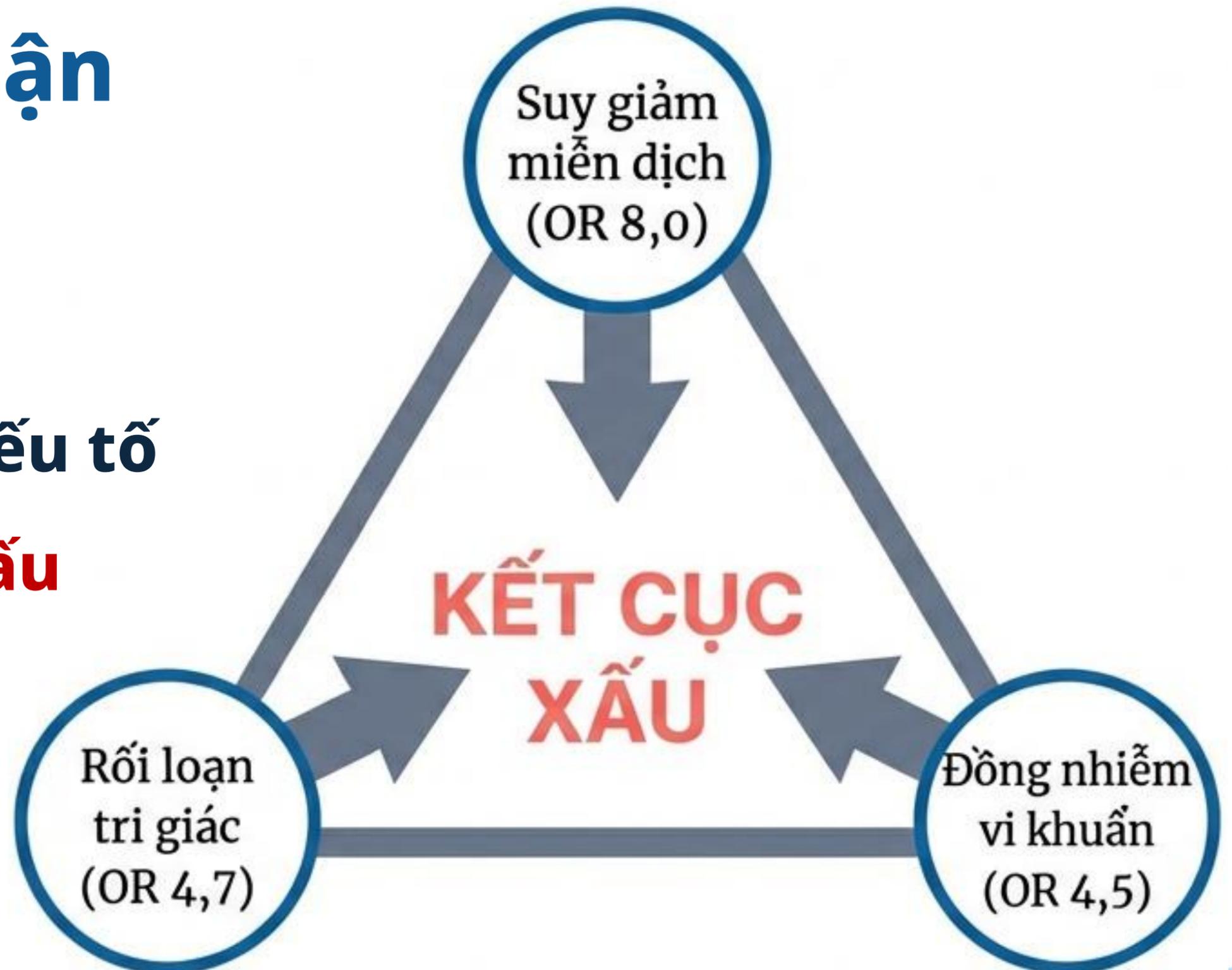
tử vong nội viện **1 - 12%**, cao hơn ở nhóm ≥ 75 tuổi và có bệnh nền tim phổi, bệnh thận mạn.

Nghiên cứu tại Phần Lan: tỉ lệ tử vong nội viện và sau 30 ngày ra viện ở **RSV 8,6%**, so với **cúm 3,5%**, $p = 0,01$, **OR = 2,3**

**HRS
2026**

Kết quả & Bàn luận

Hồi qui logistic các yếu tố
tiên lượng **kết cục xấu**

Kết quả & Bàn luận

Suy giảm miễn dịch

OR = 8,04

KTC 95%: 2,20 – 29,33

$p = 0,002$

Neetha Joseph và cs (2025) tại

Thụy Sĩ:

OR = 5,66 (1,34 – 23,92)

cho biến cố nhập ICU

Bàn luận:

- Yếu tố nguy cơ mạnh nhất.
- Cơ chế:
  - Khiếm khuyết tế bào T và miễn dịch dịch thể.
  - Không kiểm soát được tải lượng virus → lan rộng xuống phổi.
  - Đồng thuận với các nghiên cứu tại Thụy Sĩ và các nước phát triển.

Kết quả & Bàn luận

Rối loạn tri giác

OR = 4,74

KTC 95%: 1,03 – 21,76

p = 0,045

Liang Chen và cs:

OR = 8,29 (2,02–34,02)

cho kết cục xấu

Dấu hiệu cảnh báo:

- Dấu ấn lâm sàng của suy hô hấp nặng, sepsis hoặc suy đa cơ quan.
- Tương đồng với nghiên cứu tại Trung Quốc (Liang Chen et al.).
- Là thành phần quan trọng trong thang điểm đánh giá độ nặng CURB65.

Kết quả & Bàn luận

Đồng nhiễm vi khuẩn

OR = 4,55

KTC 95%: 1,39 - 14,91

p = 0,012

**Tỷ lệ đồng nhiễm chung: 40,2%,
chủ yếu gram âm (93,9%).**

Liang Chen và cs: 30,7%

Bàn luận:

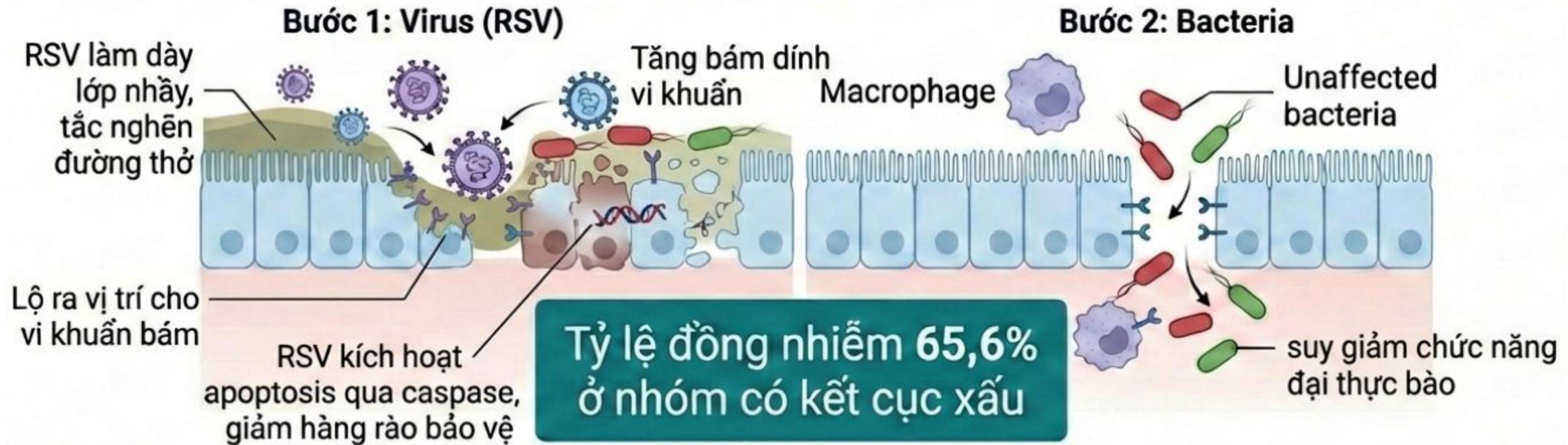
Cơ chế cộng hưởng:

- RSV phá hủy lớp bảo vệ, bộc lộ thụ thể.
- Tạo thuận lợi cho *S. pneumoniae* và vi khuẩn Gram âm xâm lấn.
- Làm suy giảm chức năng đại thực bào phế nang.

Kết quả & Bàn luận

Đồng nhiễm vi khuẩn

The Double Hit

Tạo đường vào cho *S. pneumoniae* và vi khuẩn Gram âm xâm lấn sâu

Hạn chế

Đơn trung tâm & Hồi cứu

Có thể có sai lệch chọn mẫu, chưa đại diện hoàn toàn cho cộng đồng.

Chiến lược xét nghiệm

Chỉ định RT-PCR phụ thuộc bác sĩ lâm sàng, có thể bỏ sót ca nhẹ.

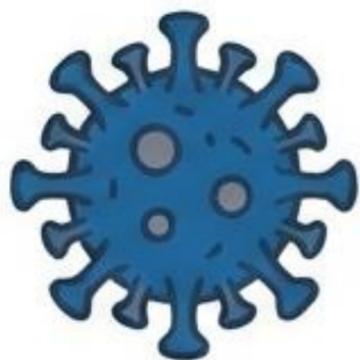

Thiếu nhóm chứng

Không so sánh trực tiếp với nhóm Cúm hoặc RSV âm tính.

Kết luận

1. Tác nhân quan trọng

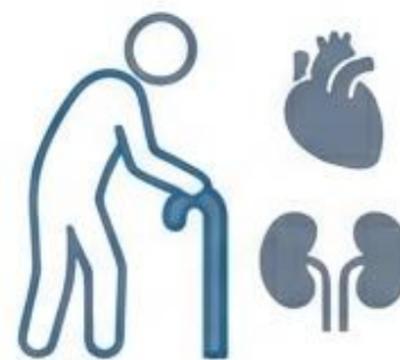
RSV là tác nhân quan trọng gây viêm phổi ở người lớn (3,4%).

2. Tính chất mùa

Tính chất mùa rõ rệt (Tháng 8 – Tháng 12).

3. Gánh nặng bệnh tật

Gánh nặng lớn lên người cao tuổi có nhiều bệnh nền (Tim mạch, Thận).

4. Tiên lượng nặng

Tiên lượng nặng do: Suy giảm miễn dịch, Rối loạn tri giác, Đồng nhiễm.

Kiến nghị

SÀNG LỌC

- ☑ Chỉ định xét nghiệm RSV cho bệnh nhân lớn tuổi mắc viêm phổi cần nhập viện, đặc biệt vào mùa mưa

ĐIỀU TRỊ

- ☑ Đánh giá và xử trí tích cực đồng nhiễm **vi khuẩn** ở bệnh nhân viêm phổi có nhiễm RSV

THEO DÕI

- ☑ Cảnh giác cao độ với nhóm bệnh nhân suy giảm miễn dịch hoặc có rối loạn tri giác ngay từ lúc nhập viện.

HỘI HÔ HẤP
THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

HỘI NGHỊ THƯỜNG NIÊN HỘI HÔ HẤP - HRS 2026
THE ANNUAL CONFERENCE OF THE HO CHI MINH RESPIRATORY SOCIETY

**XIN CẢM ƠN
QUÝ ĐỒNG NGHIỆP
ĐÃ CHÚ Ý LẮNG NGHE**

VŨNG TÀU, TP.HCM - NGÀY 21 THÁNG 3 NĂM 2026